

Samenvatting programmmaplan

'Versterken top teamsportcompetities en topclubs 2032'

In het programma 'Versterken top teamsportcompetities en topclubs 2032' streven we naar een duurzaam, professioneel en maatschappelijk waardevol ecosysteem van top teamsportcompetities in Nederland. De betrokken sporten zijn; handbal, hockey, korfbal, waterpolo en volleybal. Voor de start van fase 3 en 4 van dit programma is het oorspronkelijke projectplan eind 2025 herijkt. De inhoud is aangescherpt op basis van nieuwe inzichten, praktijkervaringen en actuele beleidsdocumenten zoals het Strategisch Kader Topsport 2032, de Sportagenda 2032, Topsportstrategie 2032 en inspirerende praktijkvoorbeelden van de eerste jaren.

Ambitie

We zijn ervan overtuigd dat de nationale top teamsportcompetities verder geprofessionaliseerd moeten en kunnen worden om het niveau van deze competities te verhogen, dit geldt voor sportbond/ leaguebureaus, sporters, staf en topclubs. We vragen overheden, onderwijs, bedrijfsleven en media om zich actief aan te (blijven) sluiten bij de ambitie van de sportbonden, topclubs, NOC*NSF, VWS en VSG om het veranderplan te realiseren.

De gedeelde ambitie 2032 luidt: Samen met sport, onderwijs en overheden, bedrijfsleven en media vergroten van de maatschappelijk waarde van top teamsportcompetities, topclubs en (talentvolle) teamsporters

**“Samen houden we
de transitie op gang!”**

Tussenstand

In 2025 is de tussenstand voor de bij dit programma betrokken 5 sporten als volgt: aangesloten zijn 78 topclubs en 106 topteams in 59 gemeenten. De betrokken gemeenten liggen verspreid over Nederland in 10 provincies.

Teamsporten onderscheiden zich op meerdere punten van individuele sporten. Zo hebben top teamsporten in potentie meer maatschappelijke waarde. Teamsporten kennen hun unieke problematiek en vragen daarbij ook om een maatwerkaanpak. Denk aan de hoge moeilijkheidsgraad (voor een team zijn bijvoorbeeld 18 sporters nodig) en kosten

voor organisatie en deelname die sterke top teamsportcompetities met zich meebrengen. De route naar de top van teamcompetities is lang. Een groot deel van de topclubs heeft een lagere Europese ranking. Top teamsportcompetities zijn minder zichtbaar en tenslotte zijn er beperkte internationale startplaatsen voor nationale teams.

Bonden

De ambitie van de sportbonden is om de topclubs sterker en professioneler te maken, zodat ze een regionale functie kunnen invullen op verschillende onderwerpen. Denk hierbij aan onderwerpen als talentontwikkeling, sportstimulering, kaderontwikkeling en maatschappelijke relevantie. Alle sportbonden hebben als overkoepelend doel de topcompetities zo spannend mogelijk te maken, met topteams die aan elkaar gewaagd zijn en waarin voldoende aantrekkelijke en uitdagende wedstrijden gespeeld worden. De sportbonden zetten zich in om topclubs en topcompetities sterker te maken. Met samenwerking richten zij zich per sport op verschillende doelen. Daarnaast werken alle sportbonden samen met de topclubs aan talentontwikkeling, het versterken van de jeugdopleiding en het vergroten van de zichtbaarheid, van zowel de competitie (landelijk) als de topclubs in de regio.

Competities en topclubs

Tussen de competities en topclubs in de topteamsportcompetities bestaan in 2025 nog steeds verschillen. Voor handbal, volleybal en waterpolo wordt het niveau van de Nederlandse competities lager beoordeeld dan die van andere landen. Hockey en korfbal worden juist hoog gewaardeerd. Topclubs willen zich graag ontwikkelen en verder professionaliseren op het gebied van trainers/coaches, het carrièreperspectief ervan verbeteren en de erkenning voor het vak trainer/coach vergroten. De meeste topclubs zijn wel meer tevreden over het aantal trainers/coaches dat actief is in hun sport. De media-aandacht en het aantal bezoekers bij wedstrijden variëren sterk per sport. Sinds 2021 is een positieve trend te zien wat betreft inkomsten uit sponsoring en zijn er verbeterde faciliteiten, zoals krachttrainingsruimtes. Ook groeit het aantal wedstrijdbezoekers bij de meeste sporten. Toch is

er ook op deze gebieden nog volop ruimte om te verbeteren en verder te ontwikkelen.

Bij de internationale vergelijking zijn, net als bij de start van dit programma in 2021, tussen de sporten veel verschillen te zien. De korfbal- en hockey topclubs zijn op dit moment de benchmark en actief op zowel de Europese als de wereldtop. Bij waterpolo, handbal en volleybal gaan atleten naar het buitenland om deel te nemen aan sterkere competities

De maatschappelijke waarde van top competities en topclubs kan nog groter worden door de organisatiekracht te versterken en te professionaliseren, als aanvulling op de bestaande structuren. Ook zal met meer exposure en publiciteit, onder andere door steun van de lokale overheid, de maatschappelijke waarde vergroot kunnen worden.

Samenwerking

Samenwerking op lokaal niveau is cruciaal om onze doelstellingen te behalen. Dit omvat samenwerking tussen gemeenten, sportorganisaties en clubs en bijvoorbeeld ook bedrijfsleven en lokale media. Met een passend lokaal beleid is het mogelijk om een samenwerking op te zetten. De overheidsinstanties hebben binnen dit programma dan ook een belangrijke rol. Binnen de opgestelde lokale Sportakkoorden is in de afgelopen jaren (tussen 2018 en 2025) het één en ander veranderd wat betreft de aandacht voor topsport. Er is inmiddels meer aandacht voor topsport, maar we ervaren ook dat dit nog niet op het gewenste niveau is. Verder richt de inzet van gemeenten zich qua topsport vooral op het organiseren van sportevenementen, de verbinding van breedte- en topsport, talentontwikkeling en inzetten van rolmodellen. Aandacht voor het gewenste beleid en uitvoering bij diverse partijen is en blijft een uitdaging en een streven om topsport goed in te bedden.

Strategische lijnen • hoe?

Om de eerder genoemde ambitie te behalen en om kaders voor de juiste richting te stellen zijn er 5 strategische lijnen uitgezet. Deze zijn als volgt geformuleerd:

Actielijnen • wat?

Hieronder volgt een overzicht van de activiteiten die het programmateam, bonden, leaguebureaus en topclubs met elkaar gaan uitvoeren om de gestelde doelen te behalen. Het zijn activiteiten die in fase 3 en 4 opgepakt gaan worden.

- A**
 - We werken samen met stakeholders aan een sterke lokale/regionale maatschappelijke waarde propositie.
 - We gaan met alle partners uit sport, onderwijs, overheid, media en bedrijfsleven een toekomstbestendig langetermijn- businessmodel voor de topclubs ontwikkelen.
 - Inzet van innovatieve challenges om doorbraak vernieuwende organisatievormen en -inkomsten te creëren.
 - Topsport wordt ingezet als platform.
 - Maatschappelijk verantwoord organiseren (van competities en selecties) wordt de norm.
- B**
 - We blijven sportbonden, topclubs, overheden, onderwijs, bedrijfsleven, media stimuleren om een beweging en transitie op gang te brengen en houden.
 - Alle betrokken stakeholders nemen het belang van de top teamsportcompetities op in hun beleidsplannen en committeren zich tot 2032 aan de uitvoering met inzet en financiering.
 - De sportbonden benoemen op welke specifieke onderdelen sportoverstijgende samenwerking wordt gerealiseerd en vertalen dit naar concrete projecten.
 - Per regio brengen we het relevante netwerk in beeld en maken we afspraken met de betrokkenen over implementatie en het beleggen van lokaal eigenaarschap.

- C**
- Een benchmark voor topclubs ontwikkelen en aanbieden
 - Indien wenselijk en ter versterking het hanteren van een licentiesysteem.
 - Alle topclubs hebben een verenigings-, technisch en/of commercieel manager aangesteld door o.a. financiering te bundelen.
 - Waar mogelijk sluiten we aan of maken we gebruik van de Human Capital Agenda om de professionals in de sport te ondersteunen.
 - Opstellen actie- en financieringsplan organisatiekracht voor optimale borging en een duurzame aanstelling.
 - Scholing en bijscholing in samenwerking met onderwijs en bijvoorbeeld Academie voor Sportkader van NOC*NSF.
 - Kennis- en informatiesystemen ontsluiten voor professionals en vrijwilligers topclubs.
 - Per sport is er een goede samenwerking tussen topclubs, leaguebureaus en sportbonden.

- D**
- De betrokken sportbonden ontwikkelen samen met hun topclubs verbeterplannen per topclub om het topsportklimaat te ontwikkelen en te voldoen aan de gestelde kwaliteitscriteria.
 - We brengen de beschikbare topsportkennis en expertise van NOC*NSF en TeamNL via de sportbonden naar de topclubs en helpen hen bij de implementatie en verbinding naar het relevante topsportnetwerk waar nodig.
 - Er is meer aandacht voor het opleiden en ondersteunen van coaches, trainers en scheidsrechters zodat zij zich nog meer kunnen ontwikkelen en ze daarmee ook bijdragen aan het versterken van de competitie.
 - We creëren verdergaande samenwerking met o.a. onderwijs om duale carrièremogelijkheden voor de topspelers van de topclubs te optimaliseren.
 - Innovatie wordt, waar mogelijk en wenselijk, als middel gebruikt om onze doelen te behalen.
 - (Door)ontwikkelen passend competitieformat, met spannende en hoogwaardige wedstrijden.
 - Er is afstemming en samenwerking met het programma jeugdsport, ambitieuze sporter, talentontwikkeling en topsport.

- E**
- We ontwikkelen een gezamenlijke communicatie- en mediastrategie inclusief campagnes en gezamenlijke en sportspecifieke content.
 - We werken toe naar gezamenlijke en attractievere programmering, waarin op drie verschillende niveaus (top teamsporten samen, sportspecifiek, topclub) wordt gecommuniceerd.
 - We zorgen samen dat de wedstrijden van topcompetities via meerdere en de juiste kanalen/media uitgezonden wordt en beschikbaar zal zijn om te volgen.
 - We zorgen in gezamenlijkheid voor de juiste en gewenste branding van competities.
 - Topclubs en bonden zorgen dat van wedstrijden meer een evenementbeleving gemaakt wordt.

Verbinding

Naast het uitvoeren van deze strategische lijnen is het van groot belang om verbinding te leggen met andere programma's en projecten vanuit de sport (bij NOC*NSF, sportbonden en Sportakkoord II bijvoorbeeld). Binnen de strategische lijnen van dit programma zijn er veel raakvlakken met andere programma's en projecten in de sport. Dit zijn achtereenvolgens de onderwerpen als maatschappelijke waarde, doorlopende leerlijn, topsportaccommodaties, talentontwikkeling en evenementenstrategie. Naast de doorontwikkeling voor coaches en trainers is ook verdere professionalisering en versterking van het kader en organisatiekracht op de topclub relevant.

Topclubs en top teamsportcompetities kunnen een integraal onderdeel vormen van diverse projecten of zijn aangesloten bij projecten om de juiste expertise te vinden of te delen waarmee de topclubs en competities nog meer versterkt worden. Om dit te bereiken zorgen we voor het integraal opnemen van topclubs en topcompetities in deze andere programma's en projecten.

Planning

Het versterken van top teamsportcompetities en topclubs vraagt om een lange termijn-aanpak. Omdat veel stakeholders hierbij betrokken zijn is het onmogelijk om de stappen voor de komende 6 jaar vast te leggen. We hanteren qua planning een adaptieve strategie richting 2032. Dit houdt in dat per fase een detailplanning wordt gemaakt. Ook worden de volgende stappen voorbereid en waar nodig verdiepende analyses gedaan. Na iedere fase vindt een go/no-go moment plaats voor het vervolg.

Deze lange termijn-aanpak heeft een aantal voordelen. We realiseren een duurzame maatschappelijke waarde op een realistische wijze. Er is tijd voor stakeholders en partners om de strategie aan te passen en budgetten te realoceren en nieuwe partnerschappen aan te gaan. Tevens is er tijd om klein te beginnen, waar de energie aanwezig is te versnellen, best practices te creëren en proof-of-concept te valideren voordat wordt opgeschaald. Tenslotte zien we hiermee de mogelijkheid om op basis van evaluatie en monitoring aan te passen aan nieuwe situaties en in te spelen op kansen.

Het plan van aanpak is in 2021-2022 tot stand gekomen. De eerste fase is voorbij en bevindt zich nu, in 2025, in de afronding van fase 2. In onderstaand overzicht is in het kort een fasering op hoofdlijnen weergegeven.

Fase 1 2021/2022

Huidige fundament maatschappelijke waarde nationale competities en topclubs zichtbaar maken en communiceren. Verankering van het integrale beleid. Schrijven van implementatieplan en visie 2032 per sport nationale competitie en topclubs. Creëren van draagvlak en implementatieplan per regio i.s.m. gemeenten en provincie. Tenslotte zetten we een samenwerking op met andere programma's en projecten.

Fase 2 2023-2025

In deze fase zijn er flinke stappen gemaakt op het gebied van integraal beleid en het versterken van de organisatiekracht. Bijna alle stakeholders hebben een vernieuwd beleid waarin de rol en het belang van top teamcompetities duidelijk beschreven is. Dit is goed verankerd in het beleid van de diverse betrokken partijen. Ook is hiermee een gezamenlijk doel helder voor ogen en concreet gemaakt. Door de organisatie- en implementatiekracht op verschillende niveaus, bij topclubs, leaguebureaus en sportbonden, te versterken en uit te breiden wordt het mogelijk om de volgende stappen te maken op het gebied van topsportklimaat, maatschappelijke waarde van topsport en vergroten zichtbaarheid. De verschillen in organisatiekracht bij de betrokken sporten zijn in 2025 nog steeds groot, hoewel deze verschillen wel minder groot worden. We versterken het topsportklimaat met beschikbaar stellen van inhoudelijke kennis. Daarnaast zijn we gestart met de voorbereiding van het vergroten van zichtbaarheid, o.a. middels livestream, implementatie van verzilveren maatschappelijke waarde en de verkenning van innovatieve samenwerking met bedrijfsleven en media voor nieuwe financieringsmodellen van topclubs en het (gezamenlijk) vermarkten van competities.

Fase 3 2026-2029

In de periode tot en met 2029 krijgen bonden de ruimte om naar eigen behoefte en mogelijkheden te focussen op de gewenste strategische lijnen, hierbij ligt bijvoorbeeld meer focus op de sportinhoudelijke kant, strategische lijn D. Ook

zal in deze periode meer aandacht zijn voor samenwerking op gedeelde uitdagingen die sportbond overstijgende acties vragen en gevolgen hebben. Denk aan vergroten zichtbaarheid (strategische lijn E), ontwikkelen van proposities en businesscases (strategische lijn A) en kennis en diensten vanuit TeamNL/NOC*NSF beschikbaar stellen. De focus zal liggen op:

- Topclubs maken actief onderdeel uit van platforms en samenwerkingsverbanden op lokaal niveau.
- Vergroten van de aandacht voor een veilig en duurzaam sportklimaat bij topclubs en competities.
- Topsportklimaat (inhoudelijk) versterken bij top teams en topclubs.
- Talentontwikkeling versterken en uitbreiden.
- Accommodaties verbeteren en laten aansluiten op wensen en behoeften.
- Zichtbaarheid van de competities vergroten (o.a. middels livestream), inzicht hebben in doelgroep en strategie bepalen.
- Verkenning innovatieve samenwerking bedrijfsleven, media en financieringsmodellen topclubs en (gezamenlijk) vermarkten competities.

- Voorbereiden op implementatie van verzilveren maatschappelijke waarde door actieve samenwerking op te zoeken.
- Samenwerking van stakeholders intensiveren en versterken waar nodig en mogelijk is.
- Actieve deelname aan Topsport in Nederland monitor (TiN).

Fase 4 2030-2032

- Proposities verzilveren (inhoudelijk gedreven partnerships).
- Maatschappelijke waarde verzilveren.
- Licentiesysteem (indien wenselijk en ter versterking) binnen alle competities.
- Innoveren op prioritaire thema's.
- Nieuwe financieringsmodellen ontwikkelen.
- Doorontwikkeling andere opkomende (para) teamsporten.

Het programmateam, bestaande uit NOC*NSF, VWS en VSG, zal de regie over dit programma uitvoeren. Daarbij is vanuit alle sportbonden een projectleider en projectteam actief welke uitvoering geeft aan de strategische lijnen binnen de betreffende sport. Met (financiële) ondersteuning en betrokkenheid van alle genoemde stakeholders zal richting 2032 samen gewerkt worden en dit programma plan uitgevoerd worden.

Samen houden we de transitie op gang!

topteamsport@nocnsf.nl
nocnsf.nl/topteamsport

Bezoekadres

Papendallaan 60, Arnhem

Postadres

Postbus 302, 6800 AH Arnhem

Telefoon

+31 (0)26 483 44 00

Email

info@nocnsf.nl

